

OSNOVI GEOMETRIJE, septembar 2005.

1. a) Dokazati da se bisektrisa unutrašnjeg ugla i simetrala naspramne stranice u trouglu, seku u tački koja pripada opisanom krugu trougla.

b) U trouglu ABC važi $BC = \frac{1}{2}(AB + AC)$. Neka su tačke M i N središta ivica AB i AC i neka je l opisani krug trougla AMN . Dokazati da centar upisanog kruga trougla ABC pripada krugu l .

2. Konstruisati tetivni četvorougao kome su strane podudarne datim dužima.

3. Ako su oba para naspramnih ivica konveksnog četvorougla hiperboličke ravni međusobno podudarne duži, dokazati da su one i hiperparalelne.

4.1 Neka je $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ kocka euklidskog prostora. Šta je kompozicija dva zavojna poluobrtaja $I = Z_{\overrightarrow{AA_1}} \circ Z_{\overrightarrow{C_1 D_1}}$.

4.2 U orijentisanom euklidskom prostoru E_3 data je transformacija Φ svojim formulama u odnosu na ortonormirani reper $O_{e_1 e_2 e_3}$: $x' = 2x - 2y + z + 1$, $y' = 2x + y - 2z + 2$, $z' = x + 2y + 2z - 1$. Dokazati da je Φ sličnost, odrediti osnovne komponente i skicirati putanju tačke.

4.3 Neka su P i P' tačke inverzne u odnosu na krug k i $M \in k$ proizvoljna tačka. Ako su tačke A i B , redom, preseči pravih MP i MP' sa k , dokazati da je AB ortogonalno na PP' .

napomena: raditi samo jedan od zadataka 4.1, 4.2, 4.3

Rešenja:

1. b) Ako je E presečna tačka simetrale ugla $\angle BAC$ i BC tada važi $BA : CA = BE : CE$. Tada je $BC = CE \frac{AB+AC}{AC}$. Odatle sledi $CE = \frac{1}{2}AC = CN$. Slično je i $BE = \frac{1}{2}AB = BM$. Znači trouglovi CNE i BME su jednakokraki pa su simetrale uglova $\angle BME$ i $\angle NCE$ ujedno i simetrle duži ME i NE . Zato tačka S njihov presek pripada i simetrali duži MN , a kako pripada i simetrali ugla $\angle MAN$, pripada i opisanom krugu trougla AMN .

2. Ideja je sledeća: Pretpostavimo da je $AD < AB$. Neka su B_1 i C_1 tačke stranice AB i dijagonale AC takve da je $AB_1 = AD$ i $B_1 C_1 \parallel BC$. Neka je tačka C_2 takva da su trouglovi $AB_1 C_1$ i ADC_2 podudarni i isto orijentisani. Tada su tačke C_2, D i C kolinearne, $DC_2 = \frac{AB \cdot BC}{AD}$ i $AC_2 : AC = AD : AB$.

3. Neka je S presek dijagonala konveksnog četvorougla $ABCD$. Iz podudarnosti trouglova ACD i ABC sledi da je $\angle DCA = \angle CAB$ i slično $\angle CDB = \angle DBA$. Zato su po stavu UUU i trouglovi ABS i CDS podudarni. Ako su M i N redom podnožja normala na AB i CD iz S onda su i trouglovi SAM i SCN podudarni, odakle sledi da je MN zajednička normala za AB i CD .

4.1. Neka su α i β ravni koja redom sadrže središta AA_1 i $C_1 D_1$ i normalne su na njih. Tada je $I = S_\alpha \circ S_{ABB_1 A_1} \circ S_{AA_1 D_1 D} \circ S_{A_1 B_1 C_1 D_1} \circ S_{A_1 B_1 C_1 D_1} \circ S_{AA_1 D_1 D} \circ S_{DCC_1 D_1} \circ S_\beta = S_\alpha \circ S_{ABB_1 A_1} \circ S_{DCC_1 D_1} \circ S_\beta$ pa je to ponovo zavojni poluobrtaaj.

4.2. Transformacija je sličnost sa koeficijentom 3, kompozicija homotetije sa koeficijentom 3 i neke izometrije. Ta izometrija ima jednostruku sopstvenu vrednost $\lambda = 1$ pa je reč o osnoj rotaciji. Nakon pronalaženja odgovarajuće ortonormirane baze dobija se da je ugao rotacije $\arccos \frac{3}{5}$.

4.3. Važi da je $H(P, P', C, D)$ gde su tačke C i D krajevi prečnika koji sadrži P i P' , odakle sledi i $H(MP, MP', MC, MD)$ a kako je $MC \perp MD$ sledi da su ove dve prave simetrale uglova koje određuju MP i MP' . Sada lako sledi tvrdjenje.